

1. *Gemara Pesachim 4a-b*

R. Nahman b. Isaac was asked: If one rents a house to his neighbor from the fourteenth, upon whom [rests the duty] to make the search? [Does it rest] upon the landlord, because the leaven is his; or perhaps upon the tenant, because the forbidden matter exists in his domain? Come and hear: If one rents a house to his neighbor, the tenant must affix a mezuzah! - There, surely R. Mesharsheya said: The mezuzah is the inhabitant's obligation; but how is it here? — Said R. Nahman b. Isaac to them, We learned it: If one rents a house to his neighbor, if the fourteenth occurs before he delivers him the keys, the landlord must make the search; while if the fourteenth occurs after he delivers the keys, the tenant must make search. R. Nahman b. Isaac was asked: If one rents a house to his neighbor on the fourteenth, does it stand in the presumption of having been searched or not? What difference does it make? Let us ask him! — He is not present to be asked: hence what about troubling this one [the tenant]? — Said R. Nahman b. Isaac to them, We have a teaching: All are believed concerning the removal of leaven, even women, even slaves, even minors. Now why are they believed? Is it not because it stands in the presumption of having been searched, [the Tanna] holding, All are *haberim* in respect to the searching of leaven. For it was taught: If a *haber* dies and leaves a store-house full of produce [crops], even if they are but one day old, they stand in the presumption of having been tithed. How so: perhaps it is different here because they [the woman, slave or minor] state it? — Has then the statement of these any substance? What then [will you assume]? It stands in the presumption of having been searched? Then it should state, 'All houses stand on the fourteenth in the presumption of having been searched'? — What then [will you assume]? It is because of the statement of these [that the house is assumed to have been searched], but if these did not say [that it had been searched], it is not so? Then solve from this [teaching] that it does not stand in the presumption of having been searched! — No. In truth I may tell you [that generally] it does stand in the presumption of having been searched; but what we discuss here is a case where we know for certain that he [the owner] did not search, but these affirm. We searched it. You might say, Let not the Rabbis believe them. Therefore it informs us [that] since the search for leaven is [required only] by Rabbinical law, for by Scriptural law mere nullification suffices for it, the Rabbis gave them credence in [respect to] a Rabbinical [enactment].

The scholars asked: What if one rents a house to his neighbor in the presumption of its having been searched, and he [the tenant] finds that it has not been searched? Is it as an erroneous bargain or not? — Come and hear! For Abaye said: It is unnecessary [to say] of a town, where payment is not made [to others] for searching that a person is pleased to fulfill a precept personally; but even in a town where payment is made for

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף ז עמוד א

בעו מיניה מרב נחמן בר יצחק: המשכיר בית לחבירו בארבעה עשר, על מי לבדוק? על המשכיר לבדוק - דחמירא דידיה הוא, או דלמא על השוכר לבדוק - דאיסורא ברשותיה קאי? - תא שמע: המשכיר בית לחבירו - על השוכר לעשות לו מזוזה. התם, הא אמר רב משרשיא: מזוזה חובת הדר היא, הכא מאי? - אמר להו רב נחמן בר יצחק, תנינא: המשכיר בית לחבירו, אם עד שלא מסר לו מפתחות חל ארבעה עשר - על המשכיר לבדוק, ואם משמסר לו מפתחות חל ארבעה עשר על השוכר לבדוק. בעו מיניה מרב נחמן בר יצחק: המשכיר בית לחבירו בארבעה עשר, חזקתו בדוק או אין חזקתו בדוק? למאי נפקא מינה? - לישיליה! דליתיה להאי דלשיליה, לאטרוחי להאי מאי? - אמר להו רב נחמן בר יצחק, תניתוה: הכל נאמנים על ביעור חמץ, אפילו נשים אפילו עבדים אפילו קטנים. מאי טעמא מהימני - [דף ז עמוד ב] [לאו משום דחזקתו בדוק? דקסבר: הכל חברים הם אצל בדיקת חמץ. דתניא: חבר שמת והניח מגורה מליאה פירות, אפילו הן בני יומן - הרי הן בחזקת מתוקנים. - וממאי? דילמא שאני הכא משום דקאמרי הני. - אטו אמירה דהני מידי מששא אית ביה? - אלא מאי - דחזקתו בדוק, האי הכל נאמנים? כל הבתים בחזקת בדוקין בארבעה עשר מיבעי ליה! - אלא מאי - משום אמירה דהני, הא לא אמרי הני - לא, תפשוט מיניה דאין חזקתו בדוק! - לא, לעולם אימא לך חזקתו בדוק, והכא במאי עסקינן - דמוחזק לן דלא בדק, וקאמרי הני בדקיניה. מהו דתימא: לא להימניה רבנן, קא משמע לן: כיון דבדיקת חמץ מדרבנן הוא, דמדאורייתא בביטול בעלמא סגי ליה - הימניהו רבנן בדרבנן.

איבעיא להו: המשכיר בית לחבירו בחזקת בדוק, ומצאו שאינו בדוק מהו? מי הוי כמקח טעות, או לא? - תא שמע, דאמר אביי: לא מיבעיא באתרא דלא יהבי אגרא ובדקו - דניחא ליה לאיניש לקיומי מצוה בגופיה, אלא אפילו באתרא דיהבי אגרא ובדקו - דניחא ליה לאיניש

searching [it is not an erroneous bargain], because [it is to be assumed that] one is pleased to fulfill a precept with his money.

2. Shulchan Aruch OC 437:1-4

1 If one lets a house to his fellow (1) for use on the fourteenth /of Nissan/ and from then onwards (2) and /the renter/ acquired /the use of the house/ by one of the methods whereby the rental of land is acquired /, the ruling is as follows/: (3) If prior to the handing over of the key to /the renter/ the fourteenth /of Nissan/ fell, (4) the person who let /the house/ is required to carry out the search /for chametz/. (5) If the fourteenth /of Nissan/ fell after the handing over of the key to /the renter/, (6) the renter is required to carry out the search.

2 (7) If one rents a house from one's fellow on the fourteenth /of Nissan/ and does not know whether /or not/ it has been checked /for chametz, then/, (8) if /the person who rented it/ is in the town (9) /the renter/ should ask him whether he /in fact/ checked it /for chametz/. If /the person who rented it/ is not in town /the house/ may be presumed to have been checked /for chametz/. (10) /The renter/ should /then/ nullify in his heart /any chametz there may be there/ and this is adequate.

3 If one let a house (11) presumed to have been checked /for chametz/ to his fellow and it turns out that it was not /in fact/ checked /for chametz/, (12) the renter is required to check /it for chametz/. /The hire/ is not /regarded because of this as/ a false transaction, even in a locality where /people are hired to/ search /for chametz/ for a fee, (13) because /by checking for chametz/ one performs a mitzvah. Gloss: (14) *There are /authorities/ who say that /the person who let the house/ must return the fee for the checking to /the hirer/, (15) since he stipulated explicitly that /the house/ had been checked. (...)*

4 (16) If a house (17) is presumed not to have been checked /when it was in the hands of/ the person who let it and a woman, a slave or a child says that he /or she/ checked it /for chametz/, (18) he /or she/ may be trusted. /In the case of a child, / this /only applies/ if the child has /sufficient/ (19) intelligence to check /for chametz/.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות פסח סימן תלז

סעיף א

<א> המשכיר בית לחבירו (א) לצורך י"ד וממנו ואילך (ב) א וקנהו באי מהדרכים ששכירות קרקע נקנה בו, (ג) אם עד שלא מסר לו המפתח חל י"ד * ב (ד) על המשכיר לבדוק; (ה) ואם משמסר לו המפתח חל י"ד, (ו) ג על השוכר לבדוק.

סעיף ב

(ז) <ב> השוכר בית מחבירו בי"ד ואינו יודע אם הוא בדוק, (ח) <ג> אם הוא בעיר * (ט) ד שואלו אם בדוק; ואם אינו בעיר, חזקתו בדוק * (י) ומבטלו * בלבו ודיו.

סעיף ג

המשכיר בית לחבירו (יא) בחזקת בדוק ונמצא שאינו בדוק, (יב) על השוכר לבדוק ה ואינו מקח טעות; ואפילו במקום שבודקים בשכר, (יג) שהרי מצוה הוא עושה. הגה: * (יד) ו [ו] וי"א דצריך להחזיר לו שכר הבדיקה (טו) ז הואיל והתנה בהדיא שיהיה בדוק. (המגיד פ"ב ומשמע לעיל סי' י"ד).

סעיף ד

(טז) בית (יז) שהוחזק שלא בדקו המשכיר ואמרו אשה או עבד או קטן: אנו בדקנוהו, (יח) הרי אלו ח נאמנים; והוא שיהא קטן שיש בו (יט) דעת לבדוק.